

Filozofski fakultet: istorijat i misija

Poslije Drugog svjetskog rata, kada je Crna Gora postala samostalna federalna jedinica u novoj Jugoslaviji, počelo se planirati otvaranje visokoobrazovnih institucija. Ta je ideja realizovana 17. oktobra 1947. godine, kada je otvorena Viša pedagoška škola na Cetinju, koja predstavlja temelj Filozofskog fakulteta u Nikšiću. Tog datuma Crna Gora je dobila prvu visokoškolsku ustanovu (prosvjetnu i naučnu), čiji je zadatak bio školovanje više profila nastavnika za niže razrede gimnazije (više razrede sedmogodišnje, a nešto kasnije osmogodišnje osnovne škole). U novootvorenoj Višoj pedagoškoj školi formirane su četiri dvopredmetne nastavne grupe, na kojima će se obrazovati nastavnici iz šest predmeta: Srpski jezik, Ruski jezik, Istorija, Geografija, Matematika i Fizika. U prvoj godini rada škola je imala 18 profesora.

Tokom 1962. i u prvoj polovini 1963. godine Savjet za prosvjetu Narodne Republike Crne Gore razmatrao je više puta koncepciju obrazovanja budućeg nastavnog osoblja. Tražila se lokacija za prebacivanje Više pedagoške škole, da bi Savjet za prosvjetu 1963. godine odlučio da se Pedagoška akademija smjesti u Nikšiću. Ipak, Viša pedagoška škola prestala je sa radom iste godine, a Zakonom o Pedagoškoj akademiji integrisane su Učiteljska škola iz Nikšića i VPŠ sa Cetinja u jedinstvenu školu pod imenom Pedagoška akademija, u trajanju od šest godina. Do 1967/68. godine istovremeno su školovani nastavnici razredne i predmetne nastave.

Školske 1972/73. godine osnovan je Odsjek za obrazovanje vaspitača. Sredinom 1977. godine formiran je Nastavnički fakultet, sa dva četvorogodišnja programa: Osnovi tehnike i proizvodnog rada i Marksizam i socijalističko samoupravljanje, a na osnovama Pedagoške akademije u Nikšiću. Cilj je bio da se obrazuju kadrovi sa višim i visokim obrazovanjem u oblasti određenih društvenih i prirodnih nauka, za potrebe obrazovanja, društvenih djelatnosti i privrede, podizanje naučnog podmlatka, usavršavanje stručnjaka itd. Donijeta je odluka da u okviru novoformiranog fakulteta nastave sa radom, kao dvogodišnje studije, odsjeci: Srpskohrvatski jezik i književnost, Ruski jezik, Engleski jezik, Istorija i geografija, Matematika sa fizikom, Hemija i biologija, Likovno vaspitanje, Fizičko vaspitanje, Razredna nastava i Predškolsko vaspitanje. Godine 1979. Odsjek za srpskohrvatski jezik i književnost transformisan je u četvorogodišnji studij, pod nazivom Odsjek za srpskohrvatski jezik i književnosti jugoslovenskih naroda i narodnosti.

Za postignute rezultate od izuzetne vrijednosti u oblasti vaspitanja i obrazovanja u Socijalističkoj Republici Crnoj Gori, 4. januara 1978. godine Pedagoškoj akademiji je dodijeljena republička nagrada *Oktoih*. Iste godine, Skupština opštine Nikšić dodjeljuje nagradu *18. septembar* Nastavničkom fakultetu u Nikšiću za vanredno zalaganje i postignute rezultate u oblasti prosvjete.

Formiranjem Instituta za matematiku i fiziku u Titogradu stvorile su se povoljne prilike da se u okviru njega otvore i studije za obrazovanje nastavnika matematike i fizike (PMF). Iz odsjeka za predmetnu nastavu formiran je i Fakultet likovnih umjetnosti (1988).

Najvažnije reforme u obrazovanju nastavnika na Filozofskom fakultetu napravljene su uvođenjem Programom realizacije mreže i kapaciteta visokoškolskog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada, Nastavnički fakultet je 17. maja 1988. godine preimenovan u Filozofski fakultet. Odsjek za marksizam i socijalističko samoupravljanje transformisan je u Odsjek za filozofiju i sociologiju. Do devedesetih godina XX vijeka, sa izuzetkom obrazovanja vaspitača, ostali programi školovanja nastavnika trajali su četiri godine.

postulata Bolonjske deklaracije (2003). Bolonjskim programom dominantno je odabran model studija 3 + 1 + 1 + 3 (tro- godišnje osnovne studije 180 ECTS + jednogodišnje specijalističke studije 60 ECTS + jednogodišnje magistarske studije 60 ECTS + trogodišnje doktorske studije 180 ECTS).

Studijski program za obrazovanje vaspitača realizovao se kroz trogodišnje osnovne studije, a od školske 2006/07. godine studenti su mogli pohađati jednu akademsku godinu specijalističkih studija. Vrijedno je navesti i da je u Beranama bila realizovana nastava takozvanih isturenih odjeljenja obrazovanja učitelja, te engleskog jezika i književnosti. Takođe, u Beranama, Baru, Podgorici i Nikšiću realizovana su i doškolovanja učitelja i vaspitača sa više na visoku školsku spremu. Iz Filozofskog fakulteta nastao je Fakultet za sport i fizičko vaspitanje 2008. godine, a 2015. godine izdvojile su se i jezičke grupe programa i formiran zaseban Filološki fakultet. Godine 2017. Filozofskom fakultetu priključen je Studijski program za obrazovanje učitelja na albanskom jeziku, koji se nalazi u prostorijama tehničkih fakulteta u Podgorici.

Godina 2017. donijela je promjene na Filozofskom fakultetu: za obrazovanje predmetnih nastavnika uveden je model 3 + 2, dok profesori razredne nastave stiču obrazovanje po modelu 5 + 0, koji podrazumijeva integrisane akademske studije.

DIREKTORI VIŠE PEDAGOŠKE ŠKOLE

Prof. Jagoš Jovanović 1947-1951.

Prof. Niko J. Martinović 1951-1959.

Prof. Milutin Stojović 1959-1963.

Prof. Mihailo Bačo Pajković 1963.

DIREKTORI PEDAGOŠKE AKADEMIJE

Prof. dr Radule Sekulić 1963-1971.

Prof. dr Novak Kilibarda 1971-1972.

Prof. Dušan Dika Nikolić 1972-1974.

Prof. dr Radule Sekulić 1974-1976.

DEKANI NASTAVNIČKOG FAKULTETA

Prof. dr Radule Sekulić 1977-1978.

Prof. dr Slobodan Vukićević 1978-1982.

Prof. dr Branko Radojičić 1982-1986.

Prof. dr Blagoje Cerović 1986-1988.

DEKANI FILOZOFSKOG FAKULTETA

Prof. dr Blagoje Cerović 1988-1990.

Prof. dr Slobodan Vukićević 1990-1994.

Prof. dr Miladin Vuković 1994-2003.

Prof. dr Bojka Đukanović 2003-2008.

Prof. dr Blagoje Cerović 2008-2014.

Prof. dr Goran Barović 2014-2020.

Prof. dr Tatjana Novović 2020-2023.

Prof. dr Tatjana Novović 2023-